

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

SITUAȚIILE FINANCIARE

***Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009
Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară***

Chișinău 2010

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

Cuprins:	pagina
Raportul auditorilor independenți	-
Situații financiare	
Bilanțul contabil.....	1
Situația rezultatului global	2
Situația fluxurilor de mijloace bănești.....	3
Situația privind capitalul și rezervele.....	4
Note la Situațiile financiare.....	5-43

Către Consiliul de Administrație
al Băncii Naționale a Moldovei

Raportul auditorului independent

1. Noi am auditat situațiile financiare atașate ale Băncii Naționale a Moldovei ('Banca'), care cuprind bilanțul contabil la data de 31 decembrie 2009, situația rezultatului global, situația privind capitalul și rezervele și situația fluxurilor de mijloace bănești pentru anul încheiat la data menționată și un rezumat al politicilor contabile semnificative și alte note explicative. Situațiile financiare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2008 au fost auditate de un alt auditor, care a exprimat o opinie fără rezerve asupra situațiilor financiare, cu data de 20 martie 2009.

Responsabilitatea Conducerii pentru Situațiile Financiare

2. Conducerea Băncii este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a acestor situații financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară. Această responsabilitate include: proiectarea, implementarea și menținerea unui control intern relevant pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare care să nu conțină denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă sau erori; selectarea și aplicarea politicilor contabile adecvate; elaborarea unor estimări contabile rezonabile în circumstanțele date.

Responsabilitatea Auditorului

3. Responsabilitatea noastră este ca, pe baza auditului efectuat, să exprimăm o opinie asupra acestor situații financiare. Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internaționale de Audit. Aceste standarde cer ca noi să respectăm cerințele etice, să planificăm și să efectuăm auditul în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că situațiile financiare nu cuprind denaturări semnificative.
4. Un audit constă în efectuarea de proceduri pentru obținerea probelor de audit cu privire la sumele și informațiile prezentate în situațiile financiare. Procedurile selectate depind de raționamentul profesional al auditorului, incluzând evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, datorate fie fraudei sau erorii. În evaluarea acestor riscuri, auditorul ia în considerare controlul intern relevant pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare ale Băncii pentru a stabili procedurile de audit relevante în circumstanțele date, dar nu și în scopul exprimării unei opinii asupra eficienței controlului intern al Băncii. Un audit include, de asemenea, evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile folosite și rezonabilitatea estimărilor contabile elaborate de către conducere, precum și evaluarea prezentării situațiilor financiare luate în ansamblul lor.

5. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre de audit.

Opinia

6. În opinia noastră, situațiile financiare prezintă corect, din toate punctele de vedere semnificative, poziția financiară a Băncii Naționale a Moldovei la 31 decembrie 2009 și performanța sa financiară și fluxurile de mijloace bănești pentru anul încheiat la data menționată, în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Evidențierea unor aspecte

7. Fără a exprima rezerve la opinia noastră, atragem atenția asupra notei 18 care prezintă faptul că Banca a avut un sold negativ al fondului general de rezervă de 1.110.927 mii lei la 31 decembrie 2008. În conformitate cu Articolul 19.6 al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, în cazul în care la sfârșitul anului financiar fondul general de rezervă are un sold debitor, Guvernul, prin Ministerul Finanțelor, va transfera, în termen de 60 de zile de la primirea raportului auditorului independent asupra situațiilor financiare ale Băncii Naționale, drept contribuție de capital, titluri de stat cu dobândă la ratele de piață, în sumele necesare pentru a acoperi soldul debitor. Ministerul Finanțelor nu a emis astfel de titluri pentru a acoperi soldul negativ al fondului general de rezervă în cursul anului încheiat la 31 decembrie 2009. La 31 decembrie 2009, soldul fondului general de rezervă este negativ și are o valoare de 774.348 mii lei, iar soldul capitalului și rezervelor Băncii este pozitiv și are o valoare de 1.236.518 mii lei.

Deloitte & Touche SRL

Deloitte & Touche SRL
11 martie 2010
Chișinău, Republica Moldova

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
BILANȚUL CONTABIL
La 31 decembrie 2009

	Note	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	10,580,780	10,545,899
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	6	2,419,756	1,975,126
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	7	2,227,930	2,304,220
Credite acordate băncilor și altor persoane	8	1,872,686	32,059
Valori mobiliare investiționale	9	7,584,973	6,845,824
Active materiale pe termen lung	11	20,654	22,599
Active nemateriale	11	5,602	8,881
Alte active	12	3,274	3,293
TOTAL ACTIVE		24,715,655	21,737,901
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
Obligațiuni			
Monedă națională în circulație	13	9,882,542	8,732,080
Disponibilități ale Guvernului RM	14	2,828,040	2,789,251
Disponibilități ale băncilor	15	3,062,406	6,048,623
Certificate emise de BNM	16	3,081,558	1,061,580
Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale	6	4,262,550	3,711,103
Alte obligațiuni	17	362,041	64,126
Total obligațiuni		23,479,137	22,406,763
Capital și rezerve			
Capital autorizat		288,923	288,923
Fondul general de rezervă		(774,348)	(1,110,927)
Total capital statutar		(485,425)	(822,004)
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	18	1,601,468	-
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	18	120,131	147,060
Alte rezerve	18	344	6,082
Total capital și rezerve		1,236,518	(668,862)
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		24,715,655	21,737,901

Notele 1-28 reprezintă parte integrantă a acestor situații financiare.

Aceste situații financiare au fost aprobate pe data de 11 martie 2010 de către Consiliul de administrație al BNM.

Dorin Drăguțanu
Guvernator

Vasile Munteanu
Director-adjunct al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

	Note	2009 MII LEI	2008 MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	20	65,914	442,086
Venituri din dobânzi la valori mobiliare și REPO	20	485,566	520,355
Venituri din dobânzi la creditele acordate	20	48,558	37,970
		<u>600,038</u>	<u>1,000,411</u>
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	21	(10,112)	(13,618)
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	21	(126,364)	(182,314)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și REPO	21	(32,761)	(210,772)
		<u>(169,237)</u>	<u>(406,704)</u>
Venit net din dobânzi		430,801	593,707
Venituri / (pierderi) din tranzacții și diferențe de schimb valutar	22	1,959,411	(1,971,088)
Venituri / (pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare	23	(73,895)	126,499
Venituri / (cheltuieli) din provizioane la credite și creanțe îndoielnice		2	(2)
Alte venituri	24	39,360	42,485
Cheltuieli operaționale	25	(108,539)	(94,035)
Venit / (cheltuieli) net (e) operațional (e)		1,816,339	(1,896,141)
PROFIT / (PIERDERE) NET (Ă)		2,247,140	(1,302,434)
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul RM		(5,181)	5,139
REZULTAT GLOBAL		2,241,959	(1,297,295)
<i>Determinarea Profitului disponibil pentru distribuire / (Pierderii totale)</i>			
PROFIT / (PIERDERE) NET (Ă)		2,247,140	(1,302,434)
Acoperirea/(defalcarea) pierderilor/(veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	19	26,929	(129,417)
Defalcarea veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	19	(1,601,468)	-
Transferul surplusului realizat din indexarea activelor fixe	19	557	647
PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE / (PIERDERE TOTALĂ)	19	673,158	(1,431,204)

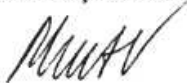
Notele 1-28 reprezintă parte integrantă a acestor situații financiare.

Aceste situații financiare au fost aprobate pe data de 11 martie 2010 de către Consiliul de administrație al BNM.

Dorin Drăguțanu
Guvernator

Vasile Munteanu
Director-adjunct al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

	<u>Note</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
		<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Dobânzi încasate		574,569	1,066,228
Dobânzi plătite		(239,032)	(416,828)
Pierderi din valori mobiliare investiționale		(46,966)	(2,918)
Alte încasări		39,239	42,470
Plăți către salariați și furnizori		(86,816)	(75,003)
Flux de mijloace bănești înainte de variația activelor și obligațiunilor		240,994	613,949
Majorarea creanțelor organizațiilor financiare internaționale		(19,502)	(853)
Diminuarea/(majorarea) valorilor mobiliare emise de Guvernul RM		2,188,449	(433,067)
(Majorarea)/diminuarea creditelor acordate băncilor și altor persoane		(1,835,091)	6,778
Diminuarea/(majorarea) valorilor mobiliare investiționale		614,548	(3,308,343)
Diminuarea/(majorarea) activelor operaționale		948,404	(3,735,485)
Majorarea monedei naționale în circulație		1,150,462	1,128,734
(Diminuarea)/majorarea disponibilităților Guvernului RM		(79,927)	281,512
(Diminuarea)/majorarea disponibilităților băncilor		(3,359,515)	2,243,527
Majorarea certificatelor emise de BNM		2,019,168	250,973
(Diminuarea)/majorarea obligațiunilor către organizațiile financiare internaționale		(175,661)	110,097
Diminuarea altor obligațiuni		(40,695)	(80,674)
(Diminuarea)/majorarea obligațiunilor operaționale		(486,168)	3,934,169
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		703,230	812,633
Achiziții de active imobilizate		(3,326)	(2,129)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(3,326)	(2,129)
Diferențe din reevaluări		1,381,407	(1,711,281)
Creșterea/(descreșterea) mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		2,081,311	(900,777)
Numerar și echivalente de numerar la începutul perioadei		10,545,899	11,446,676
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul perioadei		12,627,210	10,545,899
		2009	2008
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar			
Numerar în valută străină	5	1,441	1,418
Conturi Nostro	5	719,104	602,296
Depozite la termen în valută străină	5	9,860,235	9,942,185
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	7	2,046,430	-
Numerar și echivalente de numerar		12,627,210	10,545,899

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Alte rezerve	Profit/ (pierdere) net (ă)	Total capital și rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2008	288,923	320,277	-	17,643	1,590	-	628,433
Rezultat global	-	-	-	-	5,139	(1,302,434)	(1,297,295)
Transferul surplusului realizat din indexarea activelor fixe	-	-	-	-	(647)	647	-
Defalcări în rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	-	-	-	129,417	-	(129,417)	-
Utilizarea fondului general de rezervă	-	(320,277)	-	-	-	320,277	-
Înregistrarea soldului debitar al fondului general de rezervă	-	(1,110,927)	-	-	-	1,110,927	-
Sold la 31 decembrie 2008	288,923	(1,110,927)	-	147,060	6,082	-	(668,862)
Sold la 1 ianuarie 2009	288,923	(1,110,927)	-	147,060	6,082	-	(668,862)
Rezultat global	-	-	-	-	(5,181)	2,247,140	2,241,959
Transferul surplusului realizat din indexarea activelor fixe	-	-	-	-	(557)	557	-
Defalcări în rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	-	-	1,601,468	-	-	(1,601,468)	-
Acoperirea pierderilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	-	-	-	(26,929)	-	26,929	-
Majorarea fondului general de rezervă	-	336,579	-	-	-	(336,579)	-
Profit alocat Bugetului de Stat	-	-	-	-	-	(336,579)	(336,579)
Sold la 31 decembrie 2009	288,923	(774,348)	1,601,468	120,131	344	-	1,236,518

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

1. Informație generală

Banca Națională a Moldovei (Banca sau BNM) a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea nr. 548-XIII* cu privire la Banca Națională a Moldovei, aprobată de către Parlamentul Republicii Moldova la 21 iulie 1995. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlament. Obiectivul fundamental al Băncii Naționale este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. Atribuțiile Băncii sunt precum urmează:

- stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat;
- acționează ca bancher și agent fiscal al statului;
- întocmește analize economice și monetare și în baza lor adresează Guvernului propuneri, aduce rezultatele analizelor la cunoștința publicului;
- licențiază, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare;
- acordă credite băncilor;
- supraveghează sistemul de plăți în republică și facilitează funcționarea eficientă a sistemului de plăți interbancare;
- activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale;
- stabilește, prin consultări cu Guvernul, regimul cursului de schimb al monedei naționale;
- păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului;
- în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale;
- întocmește bilanța de plăți a statului;
- efectuează reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova.

La 31 decembrie 2009 numărul unităților de personal, inclusiv locurile vacante, a constituit 463 unități, dintre care persoane angajate - 455 (la 31 decembrie 2008 numărul unităților de personal a constituit 460 unități, dintre care persoane angajate - 452).

Oficiul înregistrat al Băncii se află pe bulevardul Grigore Vieru 7 (fostul bulevard Renașterii 7), Chișinău, Republica Moldova.

2. Adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară noi și revizuite

2.1 Standarde și interpretări în vigoare în perioada curentă

Următoarele amendamente la standardele existente emise de Consiliul pentru standarde internaționale de contabilitate și interpretările emise de Comitetul pentru interpretarea raportărilor financiare internaționale sunt în vigoare în perioada curentă:

- **SIRF 8 “Segmente Operaționale”** (în vigoare la și după 1 ianuarie 2009),
- **Amedamente la SIRF 4 “Contracte de asigurare” și SIRF 7 “Instrumente financiare: Prezentare”** – îmbunătățirea dezvoltărilor privind instrumentele financiare (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),

2. Adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară noi și revizuite (continuare)

2.1. Standarde și interpretări în vigoare în perioada curentă (continuare)

- **Amendamente la SIRF 1 “Adoptarea pentru prima dată a SIRF” și SIC 27 “Situațiile financiare consolidate și individuale”** – Costul unei investiții într-o filială, entitate controlată în comun sau entitate asociată (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),
- **Amendamente la diverse standarde și interpretări, rezultate din proiectul anual de îmbunătățire a calității al SIRF publicat la 22 mai 2008** (SIC 1, SIRF 5, SIC 8, SIC 10, SIC 16, SIC 19, SIC 20, SIC 23, SIC 27, SIC 28, SIC 29, SIC 31, SIC 34, SIC 36, SIC 38, SIC 39, SIC 40, SIC 41) care au ca scop principal eliminarea inconsecvențelor și clarificarea formulării (majoritatea amendamentelor vor fi aplicate pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 ianuarie 2009),
- **Amendamente la SIC 32 “Instrumente financiare: prezentare” și SIC 1 “Prezentarea situațiilor financiare”** – instrumente și obligații financiare care rezultă din lichidare (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),
- **SIC 1 (revizuit) “Prezentarea situațiilor financiare”** – prezentare revizuită (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),
- **SIC 23 (revizuit) “Costurile îndatorării”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),
- **Amendamente la SIRF 2 “Plata pe bază de acțiuni”** – Condiții pentru intrarea în drepturi și anulări (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),
- **Amendamente la IFRIC 9 “Reevaluarea Instrumentelor Derivate Incorporate” și SIC 39 „Instrumente Financiare: Recunoaștere și evaluare” - Instrumente Derivate Incorporate** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 30 iunie 2009),
- **IFRIC 13 “Programe de fidelizare a clienților”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2008),
- **IFRIC 15 “Contracte de construcție în domeniul imobiliar”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2009),
- **IFRIC 16 “Acoperirea investiției nete într-o operațiune străină”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 octombrie 2008),

Banca a adoptat amendamentele la SIRF 7 care se referă la extinderea dezvăluirilor cerute în legătură cu evaluarea la valoarea justă a instrumentelor financiare și prezentarea unei analize a obligațiilor financiare derivate în funcție de scadența contractuală. Banca a dezvăluit informațiile necesare aferente acestor amendamente, fiind expuse în prezentele situații financiare. Banca nu a adoptat alte amendamente la standardele și interpretările existente datorită nerelevanței acestora operațiunilor băncii.

2. Adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară noi și revizuite (continuare)

2.2. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

La data autorizării acestor situații financiare câteva noi standarde, amendamente la standardele existente și interpretări au fost emise dar vor intra în vigoare pentru perioadele ulterioare:

- **SIRF 9 “Instrumente financiare”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2013),
- **SIRF 3 (revizuit) “Combinări de întreprinderi”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2009),
- **SIRF 1 (revizuit) “Adoptarea pentru prima dată a SIRF”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2009),
- **Amendamente la SIRF 1 “Adoptarea pentru prima dată a SIRF”**- excepții adiționale pentru companiile care adoptă prima dată SIRF (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2010),
- **Amendamente la SIRF 1 “Adoptarea pentru prima dată a SIRF”**- excepții limitate privind dezvăluirea informațiilor comparative conform SIRF 7 pentru companiile care adoptă prima dată SIRF 7 (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2010),
- **Amendamente la SIRF 2 “Plata pe bază de acțiuni”** - Tranzacțiile cu plata pe bază de acțiuni decontate în numerar în cadrul Grupului (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2010),
- **Amendamente la SIC 24 „Prezentarea informațiilor privind părțile afiliate”** - Modificările simplifică cerințele privind informația furnizată de către entitățile afiliate guvernului și clarifică definiția de „parte afiliată” (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2011),
- **Amendamente la SIC 27 “Situațiile financiare consolidate și individuale”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2009),
- **Amendamente la SIC 32 “Instrumente financiare: prezentare”** – contabilizarea emisiunilor de drepturi (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 februarie 2010),
- **Amendamente la SIC 39 „Instrumente Financiare: Recunoaștere și evaluare”** - eligibilitatea elementelor acoperite (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2009),
- **Amendamente la diverse standarde și interpretări, rezultate din proiectul anual de îmbunătățire a calității al SIRF publicat la 16 aprilie 2009** (SIRF 2, SIRF 5, SIRF 8, SIC 1, SIC 7, SIC 17, SIC 18, SIC 36, SIC 38, SIC 39, IFRIC 9, IFRIC 16) care au ca scop principal eliminarea inconsecvențelor și clarificarea formulării (majoritatea amendamentelor vor fi aplicate pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 ianuarie 2010),

2. Adoptarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară noi și revizuite (continuare)

2.2. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

- **Amendamente la IFRIC 14 “SIC 19 — Plafonarea activelor pentru beneficii determinate, Cerințele Minimale de Finanțare a acestora și interacțiunea lor”** - Plata în avans a contribuțiilor minimale (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2011),
- **IFRIC 17 “Distribuirea activelor non numerar către proprietari”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2009),
- **IFRIC 18 “Transferul activelor de la clienți”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2009),
- **IFRIC 19 “Stingerea obligațiunilor cu instrumente de capitaluri proprii”** (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 iulie 2010).

Banca a opționat să nu adopte aceste standarde, revizuri și interpretări, anterior datei de intrare în vigoare a acestora. Banca anticipează că adoptarea acestor standarde, revizuri și interpretări nu vor avea un impact material asupra situațiilor financiare ale băncii în perioada aplicării inițiale.

3. Politici contabile semnificative

a. Baza de întocmire

Situațiile financiare ale BNM sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), care cuprind standardele și interpretările aprobate de către Consiliul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate (IASB) și interpretările Comitetului pentru Standardele Internaționale de Contabilitate, aprobate de către Comitetul Standardelor Internaționale de Contabilitate (IASC) care sunt în vigoare.

Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova. Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei* și întocmește Situațiile sale financiare în conformitate cu acestea. Situațiile financiare sunt întocmite în baza convenției costului istoric, cu excepția activelor clasificate în categoria activelor financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere și activelor financiare disponibile pentru vânzare care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în bilanțul contabil au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de SIC 39. Această prezentare oferă o înțelegere mai adecvată a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii. Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din bilanțul contabil corespund unei anumite categorii clasificate în conformitate cu SIC 39, acestea fiind expuse în această notă.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. Date comparative

La finele anului 2009, a fost redenumit raportul „Contul de profit și pierdere” în „Situația rezultatului global”, iar structura acestuia a fost actualizată, fiind clar identificate elementele componente ale raportului.

Această modificare a fost efectuată pentru a se conforma cerințelor de prezentare a informațiilor conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIC 1) și Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei.

c. Reevaluarea soldurilor și tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând rata oficială de schimb. La data bilanțului contabil, activele monetare și datoriile denominate în valută sunt convertite la rata de schimb din data bilanțului. Pentru anii 2008-2009 ratele de schimb ale valutilor de referință au fost următoarele:

	2009		2008	
	mediu pe periodă	la finele anului	mediu pe periodă	la finele anului
USD/MDL	11.1134	12.3017	10.3895	10.4002
EUR/MDL	15.5248	17.6252	15.2916	14.7408
GBP/MDL	17.4035	19.4965	19.2929	15.0760
CHF/MDL	10.2774	11.8451	9.6243	9.8552
XDR/MDL	17.1508	19.2151	16.4315	16.0975

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în situația rezultatului global.

d. Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări și raționamente la determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare. Astfel, rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări. Utilizarea estimărilor și raționamentelor este preponderent următoarea:

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare înregistrate în bilanțul contabil nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente dacă este cazul. În caz dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea BNM.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

d. Estimări și raționamente contabile semnificative (continuare)

Provizion pentru pierderi la credite, angajamente condiționale și creanțe

Banca revizuieste portofoliul de credite, angajamentele condiționale și creanțele trimestrial sau la necesitate pentru a estima necesitatea înregistrării unui provizion de depreciere a valorii acestora în situația rezultatului global.

e. Mijloace bănești și echivalente de numerar

Pentru întocmirea situației fluxurilor de mijloace bănești, numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerar în valută străină deținut în casă, conturi curente și plasamente pe termen scurt în alte bănci, valori mobiliare emise de Guvernul RM cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării.

În bilanțul contabil numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în monedă națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

f. Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale

Sumele înregistrate în bilanțul contabil la poziția „Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale” includ, în principal, cota de participare a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI). Această sumă este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL.

g. Active financiare

Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe, investiții deținute până la scadență și active financiare disponibile pentru vânzare.

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt valori mobiliare care au fost achiziționate fie cu scopul generării unui profit din fluctuațiile pe termen scurt ale prețului, fie sunt valori mobiliare incluse în portofoliu cu o tendință de generare a profiturilor pe termen scurt. După recunoașterea inițială, aceste valori mobiliare sunt reevaluate la valoarea justă, în baza prețului cotelat oferit. Dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobândă.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în bilanț la articolul „Valori mobiliare investiționale”.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Active financiare (continuare)

Credite și creanțe ale Băncii

Creditele și creanțele Băncii reprezintă instrumente financiare, prin care mijloacele bănești sunt acordate direct împrumutatului și sunt recunoscute când mijloacele sunt înaintate beneficiarului. Acestea sunt inițial înregistrate la cost, ceea ce reprezintă valoarea justă a mijloacelor alocate și, ulterior, sunt evaluate la costul amortizat.

Creditele acordate băncilor și altor persoane sunt raportate la costul amortizat, care se determină prin micșorarea valorii inițiale cu sumele casate și provizioanele pentru depreciere.

În această categorie Banca include creanțele organizațiilor financiare internaționale, operațiuni Repo de cumpărare, creditele acordate băncilor și altor persoane.

Investiții deținute până la scadență

Investițiile deținute până la scadență sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și scadențe fixe, pe care BNM are intenția și abilitatea de a le deține până la scadență. După recunoașterea inițială, activele financiare deținute până la scadență sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea provizionului pentru deprecierea valorii.

În perioada de raportare Banca nu are articole clasificate la această categorie.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Toate activele financiare care nu sunt clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere sau deținute până la scadență sunt incluse în categoria valorilor mobiliare disponibile pentru vânzare.

Toate achizițiile sau vânzările de valori mobiliare care necesită furnizare în termeni stabiliți prin reglementări sau acorduri de piață sunt recunoscute la data tranzacționării. Inițial, activele disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la valoarea justă (inclusiv costurile de tranzacționare). Ulterior recunoașterii inițiale, ele sunt reevaluate la valoarea justă care se bazează pe prețul cotate oferit sau pe sumele derivate din modelele fluxurilor financiare și coeficienții, ce reflectă circumstanțele specifice ale emitentului.

Veniturile și pierderile nerealizate aferente acestei categorii de active financiare sunt recunoscute în alte venituri globale din situația rezultatului global și raportate în alte rezerve din capital. Când activele financiare disponibile pentru vânzare sunt scoase din evidență, pierderea sau venitul cumulativ, inițial recunoscut la capital, este recunoscut în venituri sau pierderi din situația rezultatului global.

Dobânda calculată utilizând metoda dobânzii efective este recunoscută în situația rezultatului global. În această categorie banca include valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt prezentate în bilanț la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul RM”.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă este suma la care un instrument financiar ar putea fi schimbat într-o tranzacție curentă dintre două părți predispuse, cu excepția unei vânzări forțate sau lichidări, și este cel mai bine exprimată la prețul cotat pe piață.

Valorile mobiliare ale nerezidenților sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind trecute în situația rezultatului global.

Creditele și avansurile acordate de către Bancă sunt prezentate la costul amortizat minus o estimare de provizion care aproximează valoarea justă a acestora.

Valorile mobiliare de stat sunt clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare și sunt raportate la valoarea justă.

Valoarea justă a instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare este stabilită de Bancă utilizând informațiile disponibile pe piață și metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor bănești decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor bănești decontate, fluxurile bănești estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii și rata scontului este o rată de piață la data bilanțului contabil cu condiții și termeni similari. Totodată este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul BNM din curba ratelor curente ale dobânzilor. Această curbă este construită pentru ziua respectivă în baza rezultatelor licitațiilor recente de vânzare a valorilor mobiliare de stat pe piața primară, precum și a tranzacțiilor efectuate pe piața secundară pentru ultimele 5 zile lucrătoare precedente.

La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective.

Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- prețurile cotate (neajustate) de pe piețele active pentru activele sau obligațiunile identice (nivelul 1)
La aceasta categorie banca atribuie valorile mobiliare investiționale.

- intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (adică drept prețuri), fie indirect (adică derivate din prețuri) (nivelul 2)

La aceasta categorie banca atribuie valorile mobiliare de stat.

- intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile) (nivelul 3).

Clasificarea valorii juste a activelor financiare ale Băncii în cele trei nivele este expusă în nota 10.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

i. Provizioane pentru deprecierea creditelor, altor active și pierderilor la angajamente condiționale

Provizioane pentru deprecierea creditelor și pierderilor la angajamente condiționale sunt constituite dacă există dovezi obiective (ce țin de starea financiară a băncii, asigurarea rambursării creditelor, efectuarea plăților curente, renegocierea sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau dobânzilor aferente) conform cărora Banca nu va fi în măsură să recupereze toate sumele datorate (suma inițială a creditului și dobânzile aferente).

Suma provizionului reprezintă diferența dintre valoarea contabilă și valoarea recuperabilă estimată, calculată ca valoarea actualizată a fluxurilor de numerar estimate a fi recuperate, inclusiv sumele recuperabile din gaj, actualizate pe baza ratei dobânzii inițiale a instrumentului. Diminuarea sau majorarea provizionului pentru deprecierea creditelor și pierderilor la angajamente condiționale se efectuează în cazul în care suma provizionului calculat la data curentă este respectiv mai mică sau mai mare decât suma provizionului format anterior.

Provizionul pentru deprecierea creditului se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate ca neperformante în cazul falimentării băncii licențiate și/sau insuficienței mijloacelor proprii ale acesteia pentru achitarea datoriilor către BNM. Aceste credite se trec la scăderi din contul provizioanelor formate anterior.

Recuperările de credit, casate în perioadele anterioare, sunt incluse în venituri.

Pentru acoperirea riscurilor și pierderilor posibile obiective din datoriile debitoare se formează provizionul pentru creanțe îndoielnice. Provizionul reprezintă o cheltuială în momentul constituirii sau majorării și, respectiv, un venit la anulare sau diminuare. Provizioanele pentru creanțe îndoielnice nu sunt utilizate pentru acoperirea pierderilor rezultate din casarea creanțelor îndoielnice devenite nerecuperabile. Creanța îndoielnică se consideră nerecuperabilă în cazul în care există confirmarea instanțelor abilitate că o astfel de creanță și-a pierdut valoarea și nu va fi recuperată. Casarea creanțelor îndoielnice este recunoscută în calitate de cheltuială și provizionul creat se diminuează cu reflectarea la venituri.

j. Acorduri Repo

Acordurile Repo reprezintă tranzacții de vânzare (cumpărare) a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării (vânzării) lor ulterioare la o dată prestabilită și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (Repo de vânzare) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (Repo de cumpărare).

Valorile mobiliare vândute (cumpărate) cu un angajament simultan de răscumpărare (vânzare) la o dată anumită sunt ulterior recunoscute în bilanțul contabil ca operațiuni Repo de cumpărare/vânzare și sunt evaluate în conformitate cu politicile contabile respective. Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând rata dobânzii efective.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

k. Active materiale pe termen lung

Activele materiale pe termen lung sunt înregistrate la cost minus uzura acumulată.

În 1996 Banca a efectuat indexarea clădirilor și echipamentelor care au fost procurate înainte de 1 ianuarie 1996 prin aplicarea unui set de indicatori elaborați de Guvernul Republicii Moldova. Acești indicatori au fost aplicați la valoarea netă de bilanț a activelor pentru a reflecta modificările de preț. Indicatorii au variat în conformitate cu tipul activului și data achiziționării.

Cheltuielile privind reparațiile și întreținerea sunt înregistrate ca cheltuieli operaționale la momentul realizării lor. Cheltuielile aferente activelor fixe, efectuate după darea în exploatare a acestora sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial.

Amortizarea activelor fixe se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	<u>rata anuală</u>
Clădiri	5%
Camioane	10%
Clădiri din lemn	20%
Autoturisme și autovehicule destinate transportului de persoane	20%
Echipament special	20%
Echipament de birou	20%
Mașini și utilaje	30%

l. Active nemateriale

Activele nemateriale reprezintă costurile de achiziție a programelor informatice, care sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață prin aplicarea unei rate anuale de amortizare determinată în dependență de durata de funcționare utilă a activului care se stabilește la momentul dării în exploatare a acestora, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale. La 31 decembrie 2009 durata de funcționare utilă a activelor nemateriale aflate în exploatare varia între 1 an și 5 ani.

Costurile asociate dezvoltării sau menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în situația rezultatului global în momentul în care sunt efectuate.

m. Monedă națională în circulație

Moneda națională în circulație este recunoscută la valoarea nominală. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa centrală a BNM. Costurile producerii monedei naționale se reflectă în situația rezultatului global la momentul suportării acestor cheltuieli.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

n. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro” și cele curente ale băncilor rezidente și nerezidente, precum și depozitele acceptate de la bănci și dobânzile calculate aferente acestora.

Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* și rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la BNM în conformitate cu cerințele prudențiale.

În bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la valoarea lor nominală, în cazul depozitelor acceptate, acestea ulterior se evaluează la costul amortizat. Datorită caracterului lor de scurtă durată, valoarea lor de bilanț aproximează valoarea lor justă.

o. Disponibilități ale Guvernului RM

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în Contul Unic Trezorerial, mijloacele în valută străină, depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor și mijloacele Directoratului Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor și se reflectă în bilanțul contabil la valoarea nominală. Depozitele Ministerului Finanțelor sunt evaluate ulterior la costul amortizat, care datorită caracterului de scurtă durată aproximează valoarea justă.

p. Certificate emise de BNM

Certificatele emise de BNM reprezintă valori mobiliare cu scont și se reflectă în bilanțul contabil la data decontării la prețul de vânzare. După recunoașterea inițială certificatele se evaluează la costul amortizat utilizând rata dobânzii efective cu calcularea și reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, și la data scadenței certificatelor BNM. Datorită caracterului lor de scurtă durată, valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

q. Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile către organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă, egală cu valoarea încasărilor. Obligațiunile către organizațiile financiare internaționale sunt ulterior evaluate la costul amortizat. Orice diferență între încasărilor nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în situația rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

r. Capital și rezerve

Banca menține capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21 iulie 1995*.

Capitalul Băncii Naționale a Moldovei, include:

3. Politici contabile semnificative (continuare)

r. Capital și rezerve (continuare)

- Capitalul statutar:
 - Capitalul autorizat
 - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele SIRF.

Capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale BNM (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în bilanțul BNM cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional).

Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil sau nu poate fi grevat cu sarcini. Nici o reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor nete înregistrate de către Banca Națională la încheierea anului financiar. În cazul în care la finele anului financiar soldul fondului general de rezervă devine debitar, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra dării de seamă financiară a Băncii Naționale, transferă Băncii Naționale o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru acoperirea soldului debitar.

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturi corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate și acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

La finele anului financiar, profitul disponibil pentru distribuire se alocă în proporție de 50% pentru majorarea capitalului statutar, iar soldul profitului disponibil pentru distribuire se transferă la venitul bugetului de stat.

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului BNM, Banca reține veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare precum și cele provenite din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină la valoarea lor justă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective.

În bilanț atât capitalul statutar, cât și rezervele sunt prezentate la valoarea nominală.

s. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) al Legii nr. 1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal, Banca Națională a Moldovei este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

t. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzile

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la costul amortizat prin metoda liniară și cele evaluate la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective.

u. Reevaluarea activelor și obligațiilor în valută

Veniturile și/sau pierderile valutare nerealizate se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective, reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar, precum și urmare reevaluării lunare la valoarea justă a valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii Naționale.

În calitate de bancă centrală și în scopul intervenirii pe piața valutară, BNM menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

În conformitate cu art. 20 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* la finele anului financiar veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare și valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul BNM, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

v. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, BNM acționează ca agent fiscal al Statului. Activele și veniturile aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste Situații financiare.

w. Datorii și active contingente

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare. Ele sunt prezentate în note, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieșirilor de resurse cu beneficii economice este înlăturată. Activele contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

x. Provizioane

Banca recunoaște provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

y. Costurile aferente schemelor de pensionare și beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, BNM execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat, precum și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală suportate de Banca Națională pe cont propriu se reflectă la cheltuieli la momentul calculării salariului. Banca nu participă la nici o altă schemă de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați.

4. Managementul riscului

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca Națională a Moldovei este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară.

Riscul operațional

Riscul operațional implică riscul pierderilor în termeni atât financiari, cât și non-financiari în rezultatul erorilor umane, cât și a funcționării neadecvate a sistemului de control intern. Managementul riscului operațional al Băncii este conceput ca parte integră a operațiunilor și managementului de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici care descriu standarde de conduită impuse persoanelor implicate, și sistemele de control intern specifice fiecărei subdiviziuni, elaborate luând în considerație particularitățile activității lor de bază.

Astfel, subdiviziunile BNM elaborează procedurile proprii de control intern în scopul monitorizării și gestionării adecvate a riscurilor aferente.

Banca Națională a Moldovei evaluează acest risc prin intermediul Departamentului Audit Intern, care testează și își expune opinia asupra eficienței funcționării sistemului de control intern. Divizarea responsabilităților între diversele subdiviziuni ale Băncii Naționale a Moldovei („front-office”, „middle-office”, „back-office”) este considerată de asemenea un mecanism de control al riscului operațional.

Riscul financiar

Principalele categorii de riscuri financiare, la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii, riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde în principal de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. În același timp, BNM controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii Naționale a Moldovei este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de managementul Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii Naționale a Moldovei și stabilește limite pentru volumele de operațiuni.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți.

Expunerea maximă a BNM la riscul de credit, exclusiv valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent operațiunilor de credit în monedă națională este monitorizat și controlat.

Pentru a controla expunerea la riscul de credit, la efectuarea operațiunilor Repo din cadrul operațiunilor pe piața deschisă ale BNM, sunt prevăzute următoarele elemente de control al riscului:

- Stabilirea procentului de asigurare a tranzacției (haircut) – când valorile mobiliare sunt cumpărate la rate ale dobânzii mai înalte decât cele stabilite pe piață la moment, Banca Națională protejându-se de eventualele nerambursări ale mijloacelor de către banca-contraparte.
- Solicitarea gajului suplimentar pentru menținerea procentului inițial de asigurare a tranzacției, stabilit de BNM, în cazul în care prețul de piață la care au fost procurate VMS de Banca Națională în cadrul tranzacției Repo de cumpărare a scăzut esențial.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, BNM permanent monitorizează calitatea portofoliului de credite și situația financiară a debitorilor, și periodic evaluează reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele pentru pierderi la angajamente condiționale, ajustându-le astfel încât să reflecte cea mai bună estimare curentă.

Riscul de credit asociat cu creditele „intraday”/„overnight”/facilitatea de lombard se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de BNM care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca acceptă ca asigurare obiecte de proprietate în calitate de gaj și salarii.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții și a controlului zilnic al acestora.

Totodată, un element esențial al gestionării riscului de credit este efectuarea de către BNM a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare la contrapărți sigure cu calitate creditară înaltă pe termen lung, stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch IBCA) și autorizate de către BNM pentru tranzacțiile în valută străină.

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii în baza rating-ului pe termen lung:

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Riscul de credit (continuare)

Active financiare	Ratingul pe termen lung	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
		MII LEI	MII LEI
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci (în valută străină):	AAA	1,926,898	2,101,732
	AA+	352,564	-
	AA	2,823,687	773,742
	AA-	2,425,210	2,363,800
	A+	2,076,232	4,127,953
	A	976,143	307,134
	A-	-	4
	BBB+	5	-
	BBB	-	871,524
	BBB-	31	-
	BB+	10	10
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	AAA	2,419,756	1,975,126
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	N/A	2,227,930	2,304,220
Credite acordate băncilor și altor persoane	N/A	1,872,686	32,059
Valori mobiliare investiționale	AAA	7,133,924	6,845,824
	AA+	175,728	-
	AA-	275,321	-
Alte active financiare	N/A	1,376	1,388
Total active financiare		24,687,501	21,704,516

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard & Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în cinci categorii, pe scadențe anuale până la cinci ani, inclusiv.

La situația din 31 decembrie 2009 riscul de credit al portofoliului de investiții este evaluat la nivelul de circa 4,886 mii lei (echivalentul a circa 397 mii USD), (la 31 decembrie 2008: circa 5,885 mii lei (echivalentul a circa 566 mii USD)).

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de țara de investiție, cu excepția numerarului, care se clasifică în funcție de țara de origine:

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Riscul de credit (continuare)

Țara	31 decembrie	31 decembrie
	2009	2008
	MII LEI	MII LEI
Organizații Financiare Internaționale	4,826,961	4,693,215
Franța	4,393,356	2,830,115
SUA	3,218,207	3,709,936
Germania	2,387,822	1,225,113
Spania	1,589,381	-
Marea Britanie	1,479,393	2,223,975
Olanda	1,462,229	2,289,724
Suedia	590,873	312,168
Irlanda	275,320	871,521
Austria	185,821	-
Belgia	175,873	301,588
Alte țări	172	189
Elveția	101	909,305
Moldova	4,101,992	2,337,667
Total active financiare	24,687,501	21,704,516

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota Republicii Moldova la FMI. Concomitent ponderea cea mai esențială în investiții și disponibilități efectuate în dependență de țară o deține Franța (17.80% din total active financiare), SUA (13.04%) și Germania (9.67%), (la 31 decembrie 2008: SUA (17.09% din total active financiare), Franța (13.04%) și Olanda (10.55%)).

4.2 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu-și va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii Naționale a Moldovei.

Riscul de lichiditate este gestionat în mod permanent de către BNM prin limitarea duratei maxime admisibile a scadenței portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe mari, prin urmare scadența rămasă a instrumentelor din portofoliul BNM fiind diversificată.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a lichidifica rezervele valutare în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină deținute de Banca Națională a Moldovei sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că, ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de lichiditate (continuare)

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Banca Națională a Moldovei au scadența contractuală maximă de 140 zile. La scadență aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt emise noi valori mobiliare care sunt achiziționate de Banca Națională a Moldovei.

Analiza activelor și obligațiunilor în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2009 este prezentată după cum urmează:

	<u>0-3 luni</u>	<u>3-6 luni</u>	<u>6-12 luni</u>	<u>De la 1 la 2 ani</u>	<u>Mai mult de 2 ani</u>	<u>Scadență nedeterminată</u>	<u>Total</u>
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2009							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	10,580,780	-	-	-	-	-	10,580,780
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	43,813	-	-	-	-	2,375,943	2,419,756
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	2,227,930	-	-	-	-	-	2,227,930
Credite acordate băncilor și altor persoane	307,305	544,521	556,311	301,892	162,657	-	1,872,686
Valori mobiliare investiționale	943,844	835,157	2,112,980	2,696,427	996,565	-	7,584,973
Active materiale pe termen lung	-	-	-	-	-	20,654	20,654
Active nemateriale	-	-	-	-	-	5,602	5,602
Alte active	3,274	-	-	-	-	-	3,274
Total active	14,106,946	1,379,678	2,669,291	2,998,319	1,159,222	2,402,199	24,715,655
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	9,882,542	9,882,542
Disponibilități ale Guvernului RM	2,828,040	-	-	-	-	-	2,828,040
Disponibilități ale băncilor	3,062,406	-	-	-	-	-	3,062,406
CertIFICATE emise de BNM	3,081,558	-	-	-	-	-	3,081,558
Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale	35,665	17,755	35,510	93,001	1,704,456	2,376,163	4,262,550
Alte obligațiuni	362,041	-	-	-	-	-	362,041
Total obligațiuni	9,369,710	17,755	35,510	93,001	1,704,456	12,258,705	23,479,137
Decalaj	4,737,236	1,361,923	2,633,781	2,905,318	(545,234)	(9,856,506)	1,236,518
31 decembrie 2008							
Total active	12,216,402	1,309,818	3,087,065	1,845,520	1,274,060	2,005,036	21,737,901
Total obligațiuni	9,710,093	171,874	223,121	89,244	1,505,825	10,706,606	22,406,763
Decalaj	2,506,309	1,137,944	2,863,944	1,756,276	(231,765)	(8,701,570)	(668,862)

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2009.

Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la 31 decembrie 2009 (ratele de schimb valutar, ratele dobânzilor la instrumentele monetar-creditare, etc.).

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	Mai mult de 2 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2009							
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	9,882,542	9,882,542
Disponibilități ale Guvernului RM	2,828,247	-	-	-	-	-	2,828,247
Disponibilități ale băncilor	3,062,679	-	-	-	-	-	3,062,679
CertIFICATE emise de BNM	3,086,250	-	-	-	-	-	3,086,250
Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale*	35,820	17,755	35,510	93,001	1,731,257	2,376,163	4,289,506
Alte obligațiuni	362,041	-	-	-	-	-	362,041
Total obligațiuni	9,375,037	17,755	35,510	93,001	1,731,257	12,258,705	23,511,265
31 decembrie 2008							
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	8,732,080	8,732,080
Disponibilități ale Guvernului RM	2,484,500	166,251	174,539	-	-	-	2,825,290
Disponibilități ale băncilor	6,049,782	-	-	-	-	-	6,049,782
CertIFICATE emise de BNM	1,066,861	-	-	-	-	-	1,066,861
Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale	65,769	17,071	67,223	96,912	1,535,554	1,974,526	3,757,055
Alte obligațiuni	64,126	-	-	-	-	-	64,126
Total obligațiuni	9,731,038	183,322	241,762	96,912	1,535,554	10,706,606	22,495,194

* Pentru angajamentele PRGF primite de la FMI, incluse în obligațiunile către organizațiile financiare internaționale la situația din 31 decembrie 2009, pentru perioada 7 ianuarie 2010 – 31 decembrie 2011 nu vor fi calculate dobânzi, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI din iulie 2009.

4.3 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sânt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de piață (continuare)

Titlurile de stat sunt evaluate trimestrial la valoarea lor justă, determinată preponderent în baza ratelor dobânzilor la licitațiile recente de pe piața primară.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la Risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței. VaR reprezintă o metodă utilizată pentru cuantificarea riscului financiar prin estimarea modificării negative potențiale a valorii de piață a portofoliului cu o probabilitate de realizare definită și pentru o perioadă viitoare specificată. La calcularea VaR banca utilizează metoda volatilităților istorice.

Expunerea la riscul de piață a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este cuantificată prin calcularea valorii expuse la Risc, ce reprezintă pierderile maxime posibile aferente valorilor mobiliare în valută străină, pe o perioadă viitoare de 12 luni, cu o probabilitate, de regulă de 5%, luând în considerație volatilitățile istorice pentru o perioadă similară.

La data de 31 decembrie 2009 valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este evaluată la nivelul de circa 66,200 mii USD sau circa 814,374 mii lei (la 31 decembrie 2008: 62,558 mii USD sau circa 650,618 mii lei).

4.3.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață .

Pentru analiza sensibilității portofoliului de VMS al BNM nu se aplică metoda valorii expuse la Risc. Totodată, în baza judecăților profesionale proprii, se poate presupune că o fluctuație de majorare/diminuare cu 1p.p. față de rata de intrare în portofoliu a ratei dobânzii la titlurile deținute în portofoliu implică un impact de diminuare/majorare de circa 1,936 mii lei asupra capitalului băncii.

Ca rezultat al activității ce ține de politica monetară, Banca este expusă riscului ratei dobânzii pe piața internă ca urmare a creditelor acordate băncilor la o rată fixă, deținerii VMS în portofoliul BNM în sume și pentru perioade diferite de cele ale depozitelor plasate la BNM, Certificatelor BNM emise și ale altor fonduri împrumutate.

În măsura în care activele și pasivele purtătoare de dobânzi devin scadente sau li se modifică rata dobânzii în perioade diferite sau în sume diferite, permanent se urmărește corelarea ratelor curente de dobândă de pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de numerar în viitor.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de piață (continuare)

4.3.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează indirect prețul acestor active.

Totodată, în rezultatul fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0.5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente pentru următoarele 12 luni. Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru anul 2009, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea / diminuarea ratei dobânzii cu 0.5 p.p. este evaluată la nivelul de circa 3,409 mii USD sau circa 41,930 mii lei (la 31 decembrie 2008: 5,604 mii USD sau circa 58,285 mii lei).

La gestionarea riscului ratelor dobânzii cauzate de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele referitoare acestor componente.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de piață (continuare)

4.3.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor la 31 decembrie 2009 în funcție de ratele contractuale și scadența acestora este prezentată după cum urmează:

	<u>0-3 luni</u>	<u>3-6 luni</u>	<u>6-12 luni</u>	<u>De la 1 la 2 ani</u>	<u>Mai mult de 2 ani</u>	<u>Nepurtătoare de dobândă</u>	<u>Total</u>
	<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>	<u>MII LEI</u>
31 decembrie 2009							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	10,577,532	-	-	-	-	3,248	10,580,780
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	43,787	-	-	-	-	2,375,969	2,419,756
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	2,227,930	-	-	-	-	-	2,227,930
Credite acordate băncilor și altor persoane	1,263,899	612	148,696	297,256	156,689	5,534	1,872,686
Valori mobiliare investiționale	912,806	809,376	2,101,141	2,696,427	996,565	68,658	7,584,973
Active materiale pe termen lung	-	-	-	-	-	20,654	20,654
Active nemateriale	-	-	-	-	-	5,602	5,602
Alte active	-	-	-	-	-	3,274	3,274
Total active	15,025,954	809,988	2,249,837	2,993,683	1,153,254	2,482,939	24,715,655
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	9,882,542	9,882,542
Disponibilități ale Guvernului RM	2,083,201	-	-	-	-	744,839	2,828,040
Disponibilități ale băncilor	2,006,606	-	-	-	-	1,055,800	3,062,406
CertIFICATE emise de BNM	3,080,343	-	-	-	-	1,215	3,081,558
Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale	35,510	17,755	35,510	93,001	1,704,456	2,376,318	4,262,550
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	362,041	362,041
Total obligațiuni	7,205,660	17,755	35,510	93,001	1,704,456	14,422,755	23,479,137
Decalaj	7,820,294	792,233	2,214,327	2,900,682	(551,202)	(11,939,816)	1,236,518
31 decembrie 2008							
Total active	12,026,540	1,287,978	3,074,665	1,840,814	1,264,866	2,243,038	21,737,901
Total obligațiuni	7,845,490	171,874	189,748	89,244	1,505,825	12,604,582	22,406,763
Decalaj	4,181,050	1,116,104	2,884,917	1,751,570	(240,959)	(10,361,544)	(668,862)

Activele și obligațiunile generatoare de dobânzi, în special cuprind numerar și echivalente de numerar în valută străină, valori mobiliare, depozite acceptate, și certificate emise de bancă precum și împrumuturi acordate de către organizații financiare internaționale. Ele implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția contului curent la FMI, la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI, precum și creditelor acordate băncilor pe termen mediu, creditelor pentru creditarea cooperativelor de construcție locativă, la care sunt stabilite rate flotante în dependență de modificarea ratei de bază pe termen lung stabilită de BNM.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de piață (continuare)

4.3.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării ratelor de schimb. La 31 decembrie 2009, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL	USD	EUR	GBP	CHF	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2009								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	4,423,179	3,967,843	1,834,145	355,458	-	155	10,580,780
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	-	2,419,756	-	2,419,756
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	2,227,930	-	-	-	-	-	-	2,227,930
Credite acordate băncilor și altor persoane	1,872,686	-	-	-	-	-	-	1,872,686
Valori mobiliare investiționale	-	3,238,318	2,967,025	1,379,630	-	-	-	7,584,973
Active materiale pe termen lung	20,654	-	-	-	-	-	-	20,654
Active nemateriale	5,602	-	-	-	-	-	-	5,602
Alte active	3,222	38	12	-	-	-	2	3,274
Total active	4,130,094	7,661,535	6,934,880	3,213,775	355,458	2,419,756	157	24,715,655
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	9,882,542	-	-	-	-	-	-	9,882,542
Disponibilități ale Guvernului RM	2,093,061	296,262	438,717	-	-	-	-	2,828,040
Disponibilități ale băncilor	1,685,446	516,810	860,150	-	-	-	-	3,062,406
Certificate emise de BNM	3,081,558	-	-	-	-	-	-	3,081,558
Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale	220	-	-	-	-	4,262,330	-	4,262,550
Alte obligațiuni	362,002	-	39	-	-	-	-	362,041
Total obligațiuni	17,104,829	813,072	1,298,906	-	-	4,262,330	-	23,479,137
Decalaj	(12,974,735)	6,848,463	5,635,974	3,213,775	355,458	(1,842,574)	157	1,236,518
31 decembrie 2008								
Total active	2,371,016	8,303,884	5,829,657	2,960,670	297,373	1,975,126	175	21,737,901
Total obligațiuni	15,479,065	1,239,231	1,978,007	-	-	3,710,460	-	22,406,763
Decalaj	(13,108,049)	7,064,653	3,851,650	2,960,670	297,373	(1,735,334)	175	(668,862)

Alte valute sunt reprezentate, în principal, de dolari canadieni în echivalentul a 46 mii lei, lei românești – 38 mii lei, ruble rusești – 31 mii lei, coroane norvegiene – 23 mii lei, yeni japonezi – 12 mii lei, coroane estoniene – 5 mii lei și alte valute - 2 mii lei.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de piață (continuare)

4.3.2. Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiunilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-5% pe parcursul următoarelor 12 luni a ratelor de schimb a MDL față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate. Conform situației la 31 decembrie 2009 și 31 decembrie 2008, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului BNM este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2009		31 decembrie 2008	
	MII LEI Profit	MII LEI Capital	MII LEI Profit	MII LEI Capital
MDL față de USD	+/- 342,423	+/- 342,423	+/- 353,233	+/- 353,233
MDL față de EUR	+/- 281,799	+/- 281,799	+/- 192,583	+/- 192,583
MDL față de GBP	+/- 160,689	+/- 160,689	+/- 148,034	+/- 148,034
MDL față de CHF	+/- 17,773	+/- 17,773	+/- 14,869	+/- 14,869
MDL față de XDR	+/- 92,129	+/- 92,129	+/- 86,767	+/- 86,767
MDL față de alte valute	+/-8	+/-8	+/- 9	+/- 9

Notă: În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Numerar în valută străină	1,441	1,418
Conturi Nostro	719,104	602,296
Depozite la termen în valută străină	9,860,235	9,942,185
	10,580,780	10,545,899

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa centrală a BNM, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Monedă națională în circulație”(Nota 13). Prezentarea valorii nete este considerată adecvată ținând cont de calitatea BNM de emitent a monedei naționale.

La situația din 31 decembrie 2009 ponderea cea mai semnificativă în acest articol o dețin depozitele la termen în valută (circa 93.19%). La finele perioadei de gestiune depozitele la termen în valută au fost plasate la contrapărți cu ratingul: „AAA” – 12.24%, „AA+” – 3.58%, „AA” – 28.63%, „AA-” – 24.60%, „A+” – 21.06%, „A” – 9.90% (la 31 decembrie 2008: „AAA” – 15.31%, „AA” - 7.82%, „AA-” – 23.73%, „A+” – 41.48%, „A” – 3.0%, „BBB” - 8.67%, clasarea investițiilor în această categorie de rating s-a efectuat urmare revizuirii de către companiile de rating a ratingului unei contrapărți, ulterior efectuării investițiilor).

6. Creanțe ale/obligațiuni către organizațiile financiare internaționale

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI)	2,375,943	1,973,556
Cont curent la FMI	43,813	1,570
	2,419,756	1,975,126
Obligațiuni		
Cont 1	2,375,846	1,973,475
Cont 2	97	81
Total disponibilități ale FMI	2,375,943	1,973,556
Alte organizații internaționale	220	970
Credite acordate de FMI	1,886,387	1,736,577
	4,262,550	3,711,103

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca Națională a Moldovei activează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă.

6. Creanțe ale/obligațiuni către organizațiile financiare internaționale (continuare)

Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, majorată conform Revizuirii Generale a Cotelor. Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Contul Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat Fondului Monetar Internațional de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr.1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări), iar Contul nr.2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

Sumele incluse în bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni către organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de către BNM de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul MDL la finele perioadei gestionare.

La 31 decembrie 2009 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente PRGF – 98,164 mii XDR (la 31 decembrie 2008 – 103,708 mii XDR);
- Angajamente EFF – 0 XDR (la 31 decembrie 2008 – 4,167 mii XDR).

Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor sărace cu PIB mai mic de 895 USD pe persoană. FMI a acordat credite în cadrul PRGF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5.5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0.5% pe an.

Alte organizații internaționale reprezintă disponibilitățile Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare și ale Asociației Multilaterale de Garantare a Investițiilor.

7. Valori mobiliare emise de Guvernul RM

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	2,238,596	2,364,923
Scont la valori mobiliare emise de Guvernul RM	(11,010)	(66,228)
Reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul RM	344	5,525
	2,227,930	2,304,220

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

7. Valori mobiliare emise de Guvernul RM (continuare)

La 31 decembrie 2009 portofoliul BNM a fost compus din valori mobiliare de stat emise și transmise BNM ca rezultat al reemisiunii și convertirii în VMS a datoriei de stat interne contractate de la Banca Națională a Moldovei în anii precedenți. Aceste valori mobiliare sunt clasificate ca active disponibile pentru vânzare și sunt reflectate la valoarea justă.

Tabelul de mai jos prezintă reconcilierea rezervei din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul RM:

	2009	2008
	MII LEI	MII LEI
La 1 ianuarie	5,525	387
Modificări ale rezervei din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul RM	(5,181)	5,139
La 31 decembrie	344	5,525

8. Credite acordate băncilor și altor persoane

	31 decembrie	31 decembrie
	2009	2008
	MII LEI	MII LEI
Credite acordate băncilor pe termen mediu	1,843,479	-
Credite acordate băncilor pentru CCL	21,895	26,386
Credite acordate altor persoane	7,312	5,675
Subtotal	1,872,686	32,061
Minus: Provizioane pentru deprecierea valorii creditelor	-	(2)
	1,872,686	32,059

Acest articol include soldul creditelor acordate băncilor licențiate pe termen mediu, soldul creditelor acordate băncilor licențiate în anii 1993-2000 pentru creditarea cooperativelor de construcție ale locuințelor, precum și soldul creditelor acordate salariaților BNM, ajustate la suma provizionului și dobânda calculată la aceste credite. Majorarea soldului la acest articol cu 1,840,627 mii lei s-a produs datorită acordării în anul 2009 a creditelor băncilor licențiate pentru menținerea lichidității, pentru creditarea sectorului real al economiei și pentru protejarea integrității sistemului bancar.

La situația din 31 decembrie 2009 soldul creditelor acordate pentru menținerea lichidității a constituit 450,000 mii lei, pentru creditarea sectorului real al economiei - 798,046 mii lei și pentru protejarea integrității sistemului bancar - 589,898 mii lei.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

8. Credite acordate băncilor și altor persoane (continuare)

Creditele au fost acordate la rata de bază a BNM, variabilă pe perioada acțiunii contractului, cu excepția creditului acordat pentru protejarea integrității sistemului bancar, rata de dobândă pentru care a fost stabilită preferențială, mai mică decât rata de dobândă la creditele acordate pentru menținerea lichidității și pentru creditarea sectorului real al economiei.

Din suma totală a creditelor aflate în sold, 889,898 mii lei sunt credite fără asigurare, inclusiv 300,000 mii lei acordate pentru menținerea lichidității și 589,898 mii lei acordate pentru protejarea integrității sistemului bancar. Conform condițiilor contractelor de credit fără asigurare, BNM are dreptul de a percepe incontestabil din contul LORO al băncii respective creditul și dobânda ajunse la scadență și neachitate.

Celelalte credite acordate de către Banca Națională a Moldovei băncilor licențiate sunt asigurate cu mijloacele bănești din conturile Loro ale băncilor, cu mijloacele bănești din conturile rezervelor obligatorii în valută străină menținute de către bănci la BNM, precum și cu VMS.

La situația din 31 decembrie 2009 gajul depus de către bănci ca asigurare a rambursării creditelor acordate și a dobânzilor aferente constituie 1,377,509 mii lei (la 31 decembrie 2008: 199,010 mii lei).

La situația din 31 decembrie 2009 gajul depus de către salariați ca asigurare a rambursării creditelor acordate și a dobânzilor aferente constituie 11,046 mii lei (la 31 decembrie 2008: 9,031 mii lei).

Fluctuațiile reducerilor pentru pierderi la credite pe parcursul anului sunt precum urmează:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	MII LEI	MII LEI
La 1 ianuarie	(2)	-
Venituri din provizioane pe parcursul anului	2	-
Cheltuieli cu provizioane pe parcursul anului	-	<u>(2)</u>
La 31 decembrie	<u>-</u>	<u>(2)</u>

La 31 decembrie 2009 BNM nu a înregistrat restanțe la credite.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

9. Valori mobiliare investiționale

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon, inclusiv:	6,242,563	5,811,003
Valori mobiliare în valută străină cu cupon (valoarea nominală)	6,030,001	5,572,683
Primă/scont la valori mobiliare în valută străină cu cupon	54,051	34,465
Dobândă cumpărată la valori mobiliare în valută străină cu cupon	7,263	15,808
Dobândă calculată la valori mobiliare în valută străină cu cupon	68,658	54,084
Reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină cu cupon	82,590	133,963
Valori mobiliare în valută străină cu scont, inclusiv:	1,342,410	1,034,821
Valori mobiliare în valută străină cu scont (valoarea nominală)	1,347,010	1,040,020
Scont la valori mobiliare în valută străină cu scont	(4,716)	(7,829)
Reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină cu scont	116	2,630
Total valori mobiliare în valută străină	7,584,973	6,845,824

Valorile mobiliare în valută străină emise de nerezidenți deținute de Banca Națională a Moldovei sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană și valori mobiliare supranaționale.

La 31 decembrie 2009, valorile mobiliare emise de nerezidenți, disponibile în portofoliul Băncii Naționale a Moldovei ce dețin cel mai înalt rating – „AAA” constituiau 94.05%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+” constituiau 2.32% și „AA-” constituiau 3.63% (la 31 decembrie 2008: „AAA” – 100%).

Aceste valori mobiliare sunt active cu risc scăzut și sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere.

În perioada de gestiune au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină cu valoarea nominală totală de 269,000 mii USD; 60,000 mii EUR și 37,000 mii GBP (în anul 2008 au ajuns la scadență – 124,000 mii USD; 60,000 mii EUR și 19,000 mii GBP). Totodată, în perioada de gestiune au fost procurate valori mobiliare în valută străină cu valoarea nominală totală de 155,000 mii USD; 120,000 mii EUR și 24,000 mii GBP (în anul 2008: 309,000 mii USD; 83,000 mii EUR și 75,600 mii GBP).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

9. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă reconcilierea modificării valorii juste a valorilor mobiliare investiționale:

	<u>2009</u> <u>MII LEI</u>	<u>2008</u> <u>MII LEI</u>
La 1 ianuarie	136,593	12,042
Pierderi realizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(51,189)	(2,918)
Venituri/(pierderi) nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(26,929)	129,417
Diferențe de schimb valutar	24,231	(1,948)
La 31 decembrie	<u>82,706</u>	<u>136,593</u>

10. Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă, ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în dependență de metoda de evaluare utilizată.

	<u>31 decembrie 2009</u>			
	<u>Nivelul 1</u> <u>MII LEI</u>	<u>Nivelul 2</u> <u>MII LEI</u>	<u>Nivelul 3</u> <u>MII LEI</u>	<u>Total</u> <u>MII LEI</u>
Valori mobiliare investiționale	7,584,973	-	-	7,584,973
Valori mobiliare emise de Guvernul RM	-	2,227,930	-	2,227,930
Total	<u>7,584,973</u>	<u>2,227,930</u>	<u>-</u>	<u>9,812,903</u>

Metodele și tehnicile de evaluare utilizate în scopul evaluării la valoarea justă au rămas aceleași comparativ cu perioada precedentă de raportare.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

11. Active nemateriale și materiale pe termen lung

	Clădiri	Echipamente	Active materiale pe termen lung în curs de execuție	Active nemateriale	Active nemateriale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2009	36,420	77,953	15	25,847	-	140,235
Intrări	-	2,613	-	-	713	3,326
Transferuri	-	-	-	713	(713)	-
Dare în exploatare	-	2	-	-	-	2
Ieșiri	-	(1,559)	(15)	(95)	-	(1,669)
La 31 decembrie 2009	36,420	79,009	-	26,465	-	141,894
Deprecierea acumulată						
La 1 ianuarie 2009	20,365	71,424	-	16,966	-	108,755
Uzura calculată	985	3,559	-	3,993	-	8,537
Ieșiri	-	(1,559)	-	(95)	-	(1,654)
La 31 decembrie 2009	21,350	73,424	-	20,864	-	115,638
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2009	16,055	6,529	15	8,881	-	31,480
La 31 decembrie 2009	15,070	5,585	-	5,601	-	26,256

	Clădiri	Echipamente	Active materiale pe termen lung în curs de execuție	Active nemateriale	Active nemateriale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2008	36,420	77,871	15	25,704	120	140,130
Intrări	-	1,831	-	298	-	2,129
Transferuri	-	-	-	120	(120)	-
Dare în exploatare	-	12	-	-	-	12
Ieșiri	-	(1,761)	-	(275)	-	(2,036)
La 31 decembrie 2008	36,420	77,953	15	25,847	-	140,235
Deprecierea acumulată						
La 1 ianuarie 2008	19,380	68,352	-	12,861	-	100,593
Uzura calculată	985	4,833	-	4,380	-	10,198
Ieșiri	-	(1,761)	-	(275)	-	(2,036)
La 31 decembrie 2008	20,365	71,424	-	16,966	-	108,755
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2008	17,040	9,519	15	12,843	120	39,537
La 31 decembrie 2008	16,055	6,529	15	8,881	-	31,480

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

12. Alte active

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli în avans	118	107
Alte creanțe	1,258	1,281
Stocuri	1,124	1,300
Mărfuri și materiale în gestiune	842	786
Subtotal	3,342	3,474
Minus: Provizioane pentru stocurile cu rulaj lent și creanțe îndoielnice	(68)	(181)
	3,274	3,293

Mișcarea provizionului pentru stocurile cu rulaj lent și creanțe îndoielnice pe parcursul anului este precum urmează:

	2009	2008
	MII LEI	MII LEI
La 1 ianuarie	181	169
Cheltuieli cu provizioane pe parcursul anului	-	19
Venituri din provizioane pe parcursul anului	(113)	(7)
La 31 decembrie	68	181

13. Monedă națională în circulație

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Monedă națională în circulație	9,884,909	8,802,838
Minus: Numerar în moneda națională în casa centrală a BNM	(2,367)	(70,758)
	9,882,542	8,732,080

14. Disponibilități ale Guvernului RM

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	10,159	837,727
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	2,075,018	1,683,919
Alte disponibilități ale Guvernului RM	742,863	267,605
	2,828,040	2,789,251

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

14. Disponibilități ale Guvernului RM (continuare)

Pentru depozitele la termen acceptate de la Ministerul Finanțelor, BNM plătește o dobândă reieșind din rata medie ponderată a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele cu același termen de păstrare în lei moldovenești. Rata medie ponderată la depozitele la termen acceptate de la Ministerul Finanțelor în sold la 31 decembrie 2009 a constituit 18.79% (la 31 decembrie 2008: 18.16%).

Pentru soldul depozitelor la vedere ale Ministerului Finanțelor, BNM plătește o dobândă reieșind din rata medie ponderată a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele la vedere cu dobândă în lei moldovenești. Rata medie ponderată la depozitele la vedere de la Ministerul Finanțelor în sold la 31 decembrie 2009 a constituit 1.41% (la 31 decembrie 2008: 1.19%).

15. Disponibilități ale băncilor

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii	1,961,345	5,854,612
Depozite ale băncilor licențiate în monedă națională	1,101,061	194,011
	3,062,406	6,048,623

16. Certificate emise de BNM

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de BNM la preț de vânzare	3,080,343	1,061,175
Scont amortizat la certificatele emise de BNM	1,215	405
	3,081,558	1,061,580

Certificatele BNM (CBN), reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate de pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Certificatele BNM au fost emise cu scadențe de 7 zile în trimestrul I al anului 2009 și cu scadențe de 14 zile în luna decembrie 2009.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

17. Alte obligațiuni

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni față de Bugetul de Stat	336,579	-
Obligațiuni față de alte entități	16,645	57,311
Obligațiuni față de personal	6,963	5,385
Alte obligațiuni	1,854	1,430
	362,041	64,126

Obligațiuni față de Bugetul de Stat în mărime de 336,579 mii lei reprezintă 50% din profitul disponibil pentru distribuire și urmează a fi transferată la bugetul de stat în conformitate cu Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei.

18. Capital și rezerve

La situația din 31 decembrie 2008 conform rezultatelor financiare a fost înregistrat sold debitar al fondului general de rezervă în mărime de 1,110,927 mii lei. În conformitate cu Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, până la finele lunii mai 2009, urma să transfere Băncii Naționale o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în mărime de 1,110,927 mii lei.

În exercițiul financiar 2009, de către Ministerul Finanțelor nu au fost emise valorile mobiliare de stat pentru acoperirea soldului debitar al fondului general de rezervă. Totodată, la situația din 31 decembrie 2009 Capitalul și Rezervele BNM au înregistrat un nivel pozitiv în mărime totală de 1,236,518 mii lei, determinat preponderent în rezultatul: i) înregistrării veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare în mărime de 1,601,468 mii lei și crearea rezervei corespunzătoare, ii) înregistrării profitului disponibil pentru distribuire în mărime de 673,158 mii lei, și respectiv utilizarea acestuia în mărime de 50% conform Legii cu privire la BNM pentru diminuarea soldului debitar al fondului general de rezervă cu 336,579 mii lei.

La situația din 31 decembrie 2009 rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale a fost diminuată cu 26,929 mii lei

Alte rezerve cuprind: i) rezerva veniturilor din reevaluarea valorilor mobiliare de stat care a constatat un rezultat total pozitiv egal cu 344 mii lei, și respectiv a generat majorarea capitalului BNM cu suma respectivă (la 31 decembrie 2008: 5,525 mii lei), precum și ii) surplusul din indexarea activelor fixe care a fost utilizat la finele anului 2009 (la 31 decembrie 2008: 557 mii lei).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

19. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire / (pierderii totale)

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Profit /(pierdere) net (ă)	2,247,140	(1,302,434)
Acoperirea/(defalcarea) pierderilor/(veniturilor) nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	26,929	(129,417)
Defalcarea veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(1,601,468)	-
Transferul surplusului realizat din indexarea activelor fixe	557	647
Profit disponibil pentru distribuire / (pierdere totală)	673,158	(1,431,204)
Distribuire/acoperire:		
(Majorarea)/utilizarea fondului general de rezervă	(336,579)	320,277
Bugetul de Stat	(336,579)	-

La situația din 31 decembrie 2009 Banca Națională a înregistrat profit net în mărime de 2,247,140 mii lei, ca urmare a înregistrării veniturilor nerealizate din reevaluarea stocurilor valutare în sumă de 1,601,468 mii lei (la 31 decembrie 2008: pierderi nerealizate în sumă de 1,865,107 mii lei). În rezultatul aplicării prevederilor corespunzătoare ale Legii cu privire la BNM profitul disponibil pentru distribuire a constituit 673,158 mii lei.

20. Venituri din dobânzi

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt:		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	60,036	357,392
Dobânzi la depozite plasate overnight	5,595	83,824
Dobânzi la disponibilități	283	870
	65,914	442,086
Venituri din dobânzi la valori mobiliare și REPO:		
Dobânzi la valori mobiliare emise de nerezidenți cu cupon și scont	195,530	168,654
Dobânzi la operațiunile REPO de cumpărare	8,344	-
Amortizarea scontului la valori mobiliare emise de Guvernul RM	281,692	351,701
	485,566	520,355
Venituri din dobânzi la creditele acordate:		
Dobânzi la împrumuturile reperfectate ale Guvernului RM	-	33,947
Dobânzi la creditele acordate băncilor și salariaților	48,558	4,023
	48,558	37,970
	600,038	1,000,411

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

20. Venituri din dobânzi (continuare)

Diminuarea semnificativă a veniturilor aferente dobânzilor la plasamente pe termen scurt în anul 2009 comparativ cu anul 2008 se datorează crizei financiare globale, care a dus la diminuarea semnificativă a ratelor dobânzilor la plasamentele pe piețele financiare internaționale. Totodată, rezervele valutare ale statului sunt investite în instrumente sigure, principalele criterii de selectare a instrumentelor financiare fiind siguranța și lichiditatea.

21. Cheltuieli cu dobânzi

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite:		
Dobânzi la creditele primite de la FMI	10,112	13,618
	10,112	13,618
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților:		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	30,902	48,803
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	21,391	1,040
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	74,071	132,471
	126,364	182,314
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și REPO:		
Amortizarea scontului la certificatele BNM	32,761	210,772
	32,761	210,772
	169,237	406,704

22. Venituri/(pierderi) din tranzacții și diferențe de schimb valutar

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Venituri/(pierderi) nete realizate din operațiuni de schimb valutar	357,943	(105,981)
Venituri/(pierderi) nete nerealizate din diferențe de schimb valutar	1,601,468	(1,865,107)
	1,959,411	(1,971,088)

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

23. Venituri/(pierderi) din reevaluarea valorilor mobiliare

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Pierderi nete realizate din valori mobiliare investiționale	(46,966)	(2,918)
Venituri/(pierderi) nete nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare	(26,929)	129,417
	(73,895)	126,499

24. Alte venituri

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Venituri neaferele dobânzilor în contul curent al BNM la FMI	-	11,594
Venituri aferente operațiunilor cu numerar	12,179	14,263
Venituri aferente serviciilor de decontare în SAPI	10,647	10,645
Venituri din vânzarea monedelor comemorative și jubiliare	8,525	2,228
Alte venituri	8,009	3,755
	39,360	42,485

25. Cheltuieli operaționale

	31 decembrie 2009	31 decembrie 2008
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli aferente monedei naționale	38,024	33,164
Cheltuieli cu personalul	47,649	37,147
Cheltuieli privind amortizarea activelor nemateriale și materiale pe termen lung	8,537	10,198
Cheltuieli de comunicare	7,001	6,492
Cheltuieli pentru reparații de clădiri și echipament	163	518
Cheltuieli de menținere a echipamentului	619	486
Alte cheltuieli operaționale	6,546	6,030
	108,539	94,035

Cheltuielile cu personalul includ și contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat în mărime de 8,346 mii lei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 1,270 mii lei (la 31 decembrie 2008: 6,717 mii lei și 873 mii lei respectiv).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2009

26. Părți afiliate

Pentru anul 2009 cheltuielile de remunerare aferente conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu au constituit 4,833 mii lei (la 31 decembrie 2008: 4,120 mii lei).

Pentru anul 2009 cheltuielile cu contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu au constituit 1,056 mii lei și 161 mii lei respectiv (la 31 decembrie 2008: 950 mii lei și 119 mii lei respectiv).

Banca acordă credite angajaților săi. Prezentarea în continuare reprezintă mișcarea creditelor acordate și soldul la credite acordate conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu:

	<u>Sold la</u> <u>1 ianuarie</u> <u>MII LEI</u>	<u>Credite</u> <u>acordate</u> <u>MII LEI</u>	<u>Transferuri</u> <u>MII LEI</u>	<u>Rambursări</u> <u>MII LEI</u>	<u>Sold la</u> <u>31 decembrie</u> <u>MII LEI</u>
2008	555	432	-	(92)	895
2009	895	-	13	(82)	826

Creditele sunt acordate persoanelor de conducere la rate ale dobânzii aplicate pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale BNM. Aceste credite sunt asigurate prin gajul depus de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2009 a înregistrat suma de 1,203 mii lei (la 31 decembrie 2008: 1,216 mii lei).

La data de 31 decembrie 2009 aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standarde la care nu se formează provizion.

27. Angajamente și contingențe

Angajamente

Începând cu trimestrul I, 2009 Banca a acordat credite băncilor licențiate pentru menținerea lichidității și creditarea sectorului real al economiei. La situația din 31 decembrie 2009, conform contractelor de credit încheiate, angajamentele condiționale cu caracter creditar (suma nevalorificată a contractelor de credit încheiate de către BNM cu băncile licențiate) constituie suma de 222,055 mii lei. Creditele respective au scadența în anul 2010.

La 31 decembrie 2009 nu exista nici o datorie cu termen de prescripție expirat.

Litigii

La 31 decembrie 2009 Banca a fost implicată în 4 litigii intentate împotriva ei și a acționat în calitate de reclamant într-un litigiu împotriva unei persoane juridice. La situația din 31 decembrie 2009 Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece la acel moment nu avea nici o obligație legală sau presupusă care ar fi apărut dintr-un eveniment trecut, de asemenea nu au existat dovezi de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice, necesare achitării unor obligațiuni.

28. Evenimente ulterioare datei de raportare

La data de 29 ianuarie 2010 Consiliul de Directori al FMI a aprobat Memorandumul cu privire la Politicile Economice și Financiare pentru Republica Moldova, care prevede derularea a două mecanisme de finanțare prin acordarea creditelor în sumă totală de 369,600 mii DST, în special:

- 184,800 mii DST în cadrul facilității ECF (Facilitatea de Creditare Extinsă) din care: 95,000 mii DST destinate susținerii bugetare și 89,800 mii DST în scopul acoperirii deficitului balanței de plăți și completării rezervelor valutare ale statului;
- 184,800 mii DST în cadrul facilității EFF (Facilitatea de Finanțare Extinsă), destinate acoperirii deficitului balanței de plăți și completării rezervelor valutare ale statului.

La data de 2 februarie 2010 la conturile BNM a fost înregistrată prima tranșă în sumă de 20,000 mii DST în cadrul facilității EFF, iar la data de 9 februarie 2010 a fost recepționată suma de 40,000 mii DST în cadrul facilității ECF, destinată susținerii bugetare.